

ролю громадськості у цій сфері є, зокрема: участь громадян у громад. обговоренні у процесі оцінки впливу на довкілля, у громад. слуханнях з питань розміщення на відповідних територіях об'єктів, що негативно впливають на довкілля, у порядку, встановленому ЗУ (п. «є» ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 7 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», ч. 1 ст. 3 ЗУ «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення», ст. 21 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» тощо); отримання громадянами за їх запитом екол. інформації в порядку, встановленому ЗУ «Про доступ до публічної інформації»; звернення громадян до органів держ. влади, місц. самоврядування, підприємств, установ, орг-цій, незалежно від форм власності, ЗМІ із заявою або клопотанням щодо реалізації своїх екол. прав та скаргу про їх порушення відповідно до ЗУ «Про звернення громадян»; участь громадян у стратегічній екол. оцінці (проводиться стосовно планів і програм, які готуються для сільс. госп-ва, ліс. госп-ва, рибальства, енергетики, промисловості тощо) відповідно до Протоколу про стратегічну екол. оцінку до Конвенції про ОВНС у транскордонному контексті, ратифікованого ЗУ від 1 лип. 2015 № 562-VIII тощо.

Лит.: Комарницький В. М. Удосконалення законодавчого регулювання громадського контролю в галузі охорони та використання природних ресурсів. В кн.: Державний контроль за дотриманням зе-

мельного та екологічного законодавства: стан, проблеми та шляхи вдосконалення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17 червня 2008 р.). К., 2009; Федько О. А. Громадський контроль та управління процесами трансформації довкілля, що впливають на здоров'я населення країни // Державне управління: удосконалення та розвиток, 2010, № 4.

Н. Р. Малишева.

ГРОМАДСЬКІ ІНСПЕКТОРИ З ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ. ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає, що громад. контроль у галузі охорони навколишнього природ. середовища здійснюється Г. і. з о. д. згідно з Положенням, яке затверджується центр. органом виконавчої влади, що забезпечує формування держ. політики у сфері охорони навколишнього природ. середовища (ст. 36). Організацію роботи громад. інспекторів здійснює Держекоінспекція України та її тер. органи.

Відповідно до наказу Мінікоресурсів України «Про затвердження Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля» громад. інспектори у своїй діяльності керуються КУ, ЗУ, актами Президента України і КМУ, ін. нормат.-прав. актами в галузі охорони навколишнього природ. середовища, рац. використання та відтворення природ. ресурсів, у т. ч. наказами Мінприроди, а також наказами організа.-розпорядчого характеру органів Держекоінспекції та положеннями наказу.

Розд. 3 Положення зазначає, що громад. інспекторами можуть бути громадяни України, що досягли 18 років, мають досвід природоохорон. роботи та

пройшли співбесіду в органах Держекоінспекції. Громад. інспектори призначаються Головним держ. інспектором України з охорони навколишнього природ. середовища та головними держ. інспекторами з охорони навколишнього природ. середовища відповідних територій після проходження співбесіди відповідно з керівниками структурних підрозділів органу Держекоінспекції та виявлення претендентом знань з основ природоохорон. зак-ва.

Згідно із ст. 3 ч. 12 п. 20 Положення про Держ. екол. інспекцію України від 19 квіт. 2017 Голова Держекоінспекції призначає Г. і. з о. д. та видає їм посвідчення, організовує їх роботу, надає їм методичну та практичну допомогу, вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень в їх діяльності.

У посвідченні громад. інспектора, яке видається на один рік із щорічним продовженням за результатами оцінки щоквартальних та щорічного звітів громад. інспектора про виконану роботу, визначається територія, у межах якої вони можуть здійснювати повноваження. Громад. інспектори виконують роботу на громад. засадах, без увільнення від осн. роботи і без додаткової оплати праці. Інспектор повинен пройти навчання в органі Держекоінспекції, який видав посвідчення, з питань здійснення інспекційних перевірок, складання за їх результатами матеріалів (актів та протоколів про адм. правопорушення) та інструктаж з техніки безпеки.

ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає права Г. і. з о. д., які:

а) беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів держ. конт-

ролю рейдів та перевірок щодо додержання підприємствами, установами, організаціями та громадянами зак-ва про охорону навколишнього природ. середовища, додержання норм екол. безпеки та використання природ. ресурсів;

б) проводять перевірки і складають протоколи про порушення зак-ва про охорону навколишнього природ. середовища і подають їх органам держ. контролю в галузі охорони навколишнього природ. середовища та правоохорон. органам для притягнення винних до відповідальності;

в) надають допомогу органам держ. контролю в галузі охорони навколишнього природ. середовища в діяльності із запобігання екол. правопорушенням.

Органи громад. контролю в галузі охорони навколишнього природ. середовища можуть здійснювати й ін. функції відповідно до зак-ва України. Розд. 5 Положення про Г. і. з о. д. встановлює більш повний перелік прав громад. інспекторів.

У свою чергу, громад. інспектори зобов'язані: дотримуватись вимог чинного зак-ва та вимог Положення про Г. і. з о. д. при проведенні рейдів та перевірок; сумлінно виконувати покладені на них завдання та інформувати відповідний орган Держекоінспекції про результати рейдів та перевірок безпосередньо після їх закінчення; подавати до органу Держекоінспекції, яким призначено Г. і. з о. д., щоквартальні та щорічний звіти про проведену роботу.

Лит.: Федоровська О. Б. Правове забезпечення громадського екологічного контролю в Україні : дис. канд. юрид. н.: 12.00.06. К., 2007.

О. В. Лозо.